

Remissförslag

Till samtliga nämnder och bolag

POG kommitténs övergripande överväganden och förslag – underlag för remiss till nämnder och bolag

Bakgrund och direktiv

Den av kommunfullmäktige tillsatta POG kommittén har under november/januari 2017/2018 haft fem sammanträden med övergripande diskussion av frågan om politisk styrning och ledning av framtidens välfärd i Gävle kommun.

Direktivet till kommittén bifogas denna remiss (bilaga direktiv). POG kommittén har följande parlamentariska sammansättning: Ordförande Patrik Stenvard (M), Jörgen Edsvik (S), Mattias Eriksson Falk (SD), Ove Vestin(V), Evelyn Klöverstedt (L), Inger Schörling (MP), Roland Ericsson (C) och Jan-Eric Andersson (KD).

Diskussionen har inriktats på de utmaningar som i huvudsak ekonomi och demografi ger för framtiden, nuvarande arbetsbelastning i den befintliga nämnds- och bolagsstrukturen i Gävle kommun och möjligheter som ges i den nya kommunallagen vad gäller främst kommunstyrelsens ställning och delegering till utskott och beredningar. Vidare har en övergripande genomgång av vissa andra kommuners sätt att organisera sig för att hantera komplexiteten i styrning och ledning i växande kommuner studerats. En enkät till ordförande/vice ordförande samt ledamöter i nämnder och bolag med frågor om arbetsbelastning och erfarenhet av tidigare organisationsförändringar i nämnds/bolagsstruktur har genomförts.

Övergripande har kommittén dragit följande slutsatser.

- Arbetsbelastningen för förtroendevalda i de olika nämnderna/styrelserna är något ojämnt fördelad och flera ordföranden uttrycker en alltför stor arbetsbelastning/omfång av frågor att hantera. Även ledamöter uttrycker att arbetsbelastningen främst vad gäller komplexitet, information och inläsning är hög.
- En fråga att skicka med till kommande arvodeskommitté är om arvoderad tjänstgöringsgrad bör justeras/differentieras mellan nämnder/bolagsstyrelser till förmån för de mer komplexa nämnderna. Likvärdiga förutsättningar för fritidspolitikers möjligheter till

inläsning, information mm bör regleras. Frågan om arvodering i utskott bör uppmärksammas mot bakgrund av att antalet utskott föreslås utökas.

- Kommittén har aktualiserat frågan om nämnds/bolagsstrukturen men enats om att bibehålla nuvarande struktur. Kommittén föreslår således **varken ytterligare eller färre nämnder/styrelser.**

- **Följande justeringar i ansvarsområden mellan nämnderna föreslås genomföras**

1 – Ansvar för beslut respektive utförande av LSS som idag finns under tre nämnder bör samlas och ansvaret tydliggöras med placering under nuvarande näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

2 – Arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd bör kopplas ihop även ansvarsmässigt med placering under nuvarande näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

3 – Det strategiska näringslivsarbetet ska ansvarsmässigt placeras under kommunstyrelsen

4 - I samband med att det strategiska ansvaret för näringslivsfrågor flyttas över från näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden till kommunstyrelsen bör det tydliggöras att det omfattar även frågorna om strategiskt samarbete med universitet och högskolor

5 - Kommunens organisering under kris ligger idag under kommunstyrelsen i form av ett krisledningsutskott. Ansvaret är viktigt och ska ligga kvar men kommuniceras tydligare i olika sammanhang där kommunens organisation redovisas.

6 - Relevanta delar av kommunens bolagsengagemang bör tydligare samlas/organiseras under Gävle Stadshus AB där så är möjligt vad gäller såväl hel- som delägda bolag

- Kommittén anser inte att politisk organisation och **förvaltningsorganisation** nödvändigtvis behöver ha samma struktur men däremot givetvis samma mål. Kommittén tycker t e x att Norrköpings modell med kontor verkar fungera väl.
- För att minska arbetsbelastningen/ärendemängden i nämndsarbetet bör frågan om **utskott i nämnderna** diskuteras vidare inom nämnderna. Till samhällsbyggnadsnämnden kan t e x ett trafikutskott knytas. För att kommunstyrelsen ska kunna ta ett tydligare ansvar i styrning och ledning av helheten kan dagens två utskott behöva kompletteras med ett välfärdsutskott respektive ett finansutskott. Alternativt kan kommunstyrelsens presidium arbeta tydligare med

finansfrågorna. Jönköpings modell med utskott kan studeras närmare. Genom ett sådant förslag vad gäller frågan om utskott under kommunstyrelsen kan samtliga frågor av hållbarhet - såväl ekonomisk, som ekologisk och social – beredas bredare. Detta kan förtydligas i instruktioner till utskotten.

- Vad gäller antalet ledamöter i respektive nämnd/bolag har frågan diskuterats och övervägts av kommittén men inte föranlett några förslag till förändringar. Däremot är kommitténs förslag att det tydliggörs att nämndernas/styrelsernas presidier ska omfatta två vice ordförande, varav den andre vice ska representera oppositionen.
- Frågan om politiska stödresurser har diskuterats utifrån det parlamentariska läge som råder och som kan komma att variera över tid. Enighet råder om att antalet politiska stödresurser bör utökas för att möjliggöra politiskt genomarbetade förslag i större utsträckning än dagens resurser ger. Därutöver bör tjänstemannastödet förstärkas gentemot oppositionspartierna. Det kan gälla såväl ekonomiska som juridiska och andra större frågor för att få till stånd genomarbetade och genomförbara beslut oavsett vilket förslag som får majoritet.

Sammanfattningsvis

Dagens politiska organisation vad gäller antalet nämnder och bolag är i stort sett funktionell för att möta framtidens utmaningar och som både förmår främja helheten och samtidigt få en politisk verksamhetsförståelse i de enskilda nämnderna/bolagen. Smärre förändringar av ansvarsområden mellan nämnderna föreslås för att tydliggöra och stärka styrningen av vissa frågor. Vidare kan kommunens olika bolagsengagemang tydligare organiseras under GSAB.

För att minska arbetsbelastningen i vissa av nämnderna kan utskott med tydligt fokus på enskilda verksamhetsområden tillskapas. Även kommunstyrelsens utskott behöver ses över. Dels för att stärka möjligheterna till uppsikt över kärnverksamhet att stärka frågorna om finansieringen av kommunal verksamhet och dels för att få en helhetssyn av hållbarhetsaspekterna.

Några särskilda frågor

- Myndighetsnämnd

Frågan om att tillskapa en särskild myndighetsnämnd för att hantera alla typer av ärenden där kommunen främst möter företagare har diskuterats men något förslag till förändring har inte utarbetats. Dessa typer av ärenden hanteras idag inte enbart av olika nämnder inom kommunen utan även av kommunalförbund där Gävle kommun är medlem. Frågan om myndighetsutövning på ett rättssäkert, kundorienterat och transparent

sätt är dock av största vikt och måste ha fortsatt starkt fokus även framöver.

- **Överförmyndarnämnd**

I direktiven till kommittén tas frågan om samverkan i gemensam nämnd vad gäller överförmyndarverksamheten upp. Kommittén är positiv till en sådan utveckling och anser att frågan kan utredas särskilt i samarbete mellan kommunledningskontoret och överförmyndarnämnden. Det är viktigt att såväl frågor om eventuella kvalitetsmässiga vinster som organisatoriska och ekonomiska konsekvenser beaktas i en sådan särskild utredning som har regional inriktning. Resultatet kan redovisas i särskilt ärende till kommunfullmäktige.

- **Rådgivande organ**

Idag finns ett antal rådgivande organ knutna till kommunstyrelsen (pensionärsråd, ungdomsråd, tillgänglighetsråd och samråd för finskt förvaltningsområde). Råden ska finnas kvar.

Parallellt med POG kommitténs uppdrag att göra en översyn av råden finns ett uppdrag att ta fram ett nytt socialt hållbarhetsprogram. Det kan vara relevant att i samband med detta även se över frågan om rådens organisation, arbetsformer och funktion.

Från POG kommittén görs följande medskick för att råden ska ges en möjlighet till relevans och utveckling i samhället.

Rådens struktur, arbetsformer och vad som förväntas av råden och hur dialogen med civilsamhället formaliseras ska tydliggöras. Behovet av politiskt samråd även med studenter ska särskilt beaktas. Arbetet ska göras i nära samarbete med råden och de politiker som är knutna till dessa.

Remisstid, översyn av reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv

De förändringar i reglementen mm som föranleds av kommitténs förslag kommer att arbetas fram i nära anslutning till att kommitténs förslag behandlas politiskt genom remiss och slutligt förslag till beslut.

Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 30 mars. Beslut planeras att tas i kommunfullmäktige senast i maj 2018.

För POG kommittén

Patrik Stenvard (M), ordförande